HOF VAN JUSTITIE
VAN DE EUROPESE UNIE

Conclusie van advocaat-generaal bij het Hof
Maciej Szpunar
in zaak C-663/24 | Streamz e.a.

Perscommuniqué nr. 168/26

Luxemburg, 19 november 2026

Advocaat-generaal Szpunar onderzoekt of de Belgische wetgeving die het recht van persuitgevers, auteurs en uitvoerende kunstenaars op vergoeding voor het onlinegebruik van hun content versterkt, verenigbaar is met het Unierecht

Bij wet van 19 juni 2022 heeft België de richtlijn inzake auteursrechten en naburige rechten in de digitale eengemaakte markt [1] omgezet in nationaal recht. Deze wet voorziet met name in een mechanisme waarbij persuitgevers onderhandelen met aanbieders van diensten van de informatiemaatschappij over het onlinegebruik van hun publicaties. Daarnaast hebben auteurs en uitvoerende kunstenaars die hun uitsluitende rechten hebben overgedragen, krachtens deze wet een recht op vergoeding dat onvervreemdbaar (niet vatbaar voor afstand) en onoverdraagbaar is voor bepaalde vormen van gebruik van hun werken en prestaties door aanbieders van een onlinedienst voor het delen van content of aanbieders van streamingdiensten. Dit recht wordt rechtstreeks bij die aanbieders uitgeoefend via collectieve beheerorganisaties, ongeacht de overdracht van de uitsluitende rechten aan de producenten.

Tegen deze wet wordt met name opgekomen door bepaalde dochterondernemingen van Google, Spotify, Meta, Streamz, Sony Music Entertainment, Universal Music en Warner Music. In het kader van een beroep tot nietigverklaring dient het Belgische Grondwettelijk Hof vast te stellen of deze bepalingen verenigbaar zijn met het Unierecht. Daartoe heeft deze nationale rechter het Hof van Justitie vragen gesteld over de uitlegging van het Handvest van de grondrechten van de Europese Unie en de toepasselijke Europese regelgeving.

In zijn conclusie stelt advocaat-generaal Maciej Szpunar dat **het Unierecht zich in beginsel niet verzet tegen vergoedingsmechanismen als die welke de Belgische wet ten gunste van persuitgevers heeft ingevoerd.** Evenwel is hij **met betrekking tot auteurs en uitvoerende kunstenaars** van mening dat **bepaalde aspecten in strijd zijn met het Unierecht, met name wat betreft het vrije verkeer van diensten**.

Wat het recht van persuitgevers betreft, is de advocaat-generaal van mening dat het in de richtlijn vastgelegde naburige recht niet van toepassing is wanneer uitgevers hun publicaties zelf via een onlinedienst ter beschikking stellen. Wanneer een aanbieder van diensten van de informatiemaatschappij daarentegen een publicatie hergebruikt die reeds door de uitgever online is geplaatst, vormt dat gebruik een zelfstandige handeling die onder het uitsluitende recht van de uitgever valt.

De advocaat-generaal is bovendien van mening dat een lidstaat een onderhandelingsprocedure onder toezicht van een administratieve autoriteit kan vaststellen en de aanbieders van diensten van de informatiemaatschappij kan verplichten om aan de uitgevers de informatie mee te delen die nodig is om een eventuele vergoeding overeen te komen. Die informatie moet evenwel beperkt blijven tot het noodzakelijke, waarbij de uitgevers verplicht zijn om de vertrouwelijkheid ervan te waarborgen. De uitgever moet echter de mogelijkheid behouden om het gebruik van zijn publicatie te weigeren of om het gratis toe te staan. De partijen moeten tevens de vrijheid behouden om géén overeenkomst te sluiten. De advocaat-generaal verwijst in dit verband naar het arrest van 12 mei 2026, Meta Platforms Ireland (Billijke compensatie) [2].

Wat het vergoedingsrecht van auteurs en uitvoerende kunstenaars betreft, voert de Belgische wet een residueel recht in. Dit recht stelt auteurs en uitvoerende kunstenaars in staat om rechtstreeks bij aanbieders van een onlinedienst voor het delen van content en bij aanbieders van streamingdiensten aanspraak te maken op een vergoeding wanneer zij hun

uitsluitende rechten aan een producent hebben overgedragen. Dit recht, dat onoverdraagbaar en onvervreemdbaar is, wordt uitgeoefend via collectieve beheerorganisaties.

Volgens de advocaat-generaal **sluit het Unierecht een dergelijk mechanisme, waarbij het recht om toestemming te verlenen voor de exploitatie van een werk wordt losgekoppeld van het recht op een vergoeding, in beginsel niet uit.** De rechthebbenden moeten echter ook de mogelijkheid behouden om die exploitatie gratis toe te staan.

Wat de aanbieders van een onlinedienst voor het delen van content betreft, mag het residuele recht alleen betrekking hebben op beschermd materiaal waarvoor toestemming van de rechthebbenden is verkregen. Wanneer er geen sprake is van toestemming moet de aanbieder de toegang tot de betrokken content verhinderen en kan hij niet worden verplicht tot betaling van een vergoeding voor de exploitatie van deze content die hij juist moet verhinderen.

Bovendien moet het mechanisme aldus zijn ingericht dat wordt vermeden dat dezelfde exploitatie leidt tot een dubbele betaling, met name wanneer de producent reeds een vergoeding heeft ontvangen uit hoofde van de aan de aanbieder verleende licentie. De totale vergoeding moet passend en evenredig zijn.

Met betrekking tot het vrij verrichten van diensten merkt de advocaat-generaal op dat **het residuele recht multiterritoriale licenties minder aantrekkelijk kan maken.** Op grond van dergelijke licenties kan een aanbieder bij een en dezelfde collectieve beheerorganisatie de nodige toestemmingen verkrijgen om werken in meerdere lidstaten te exploiteren. Dat recht dreigt namelijk versnippering van de interne markt in de hand te werken. De advocaat-generaal is van mening dat **het vrij verrichten van diensten zich verzet tegen dat mechanisme** voor zover de toepassing ervan in de weg staat aan de toekenning van dergelijke licenties die het onlinegebruik in de betrokken lidstaat dekken.

NOTA BENE: De conclusie van de advocaat-generaal bindt het Hof van Justitie niet. De advocaten-generaal hebben tot taak het Hof in volledige onafhankelijkheid een juridische oplossing te bieden voor een concreet geschil. De rechters van het Hof beginnen vandaag met de beraadslagingen over het arrest, dat op een latere datum zal worden gewezen.

NOTA BENE: De prejudiciële verwijzing biedt de rechterlijke instanties van de lidstaten de mogelijkheid in het kader van een bij hen aanhangig geding aan het Hof van Justitie vragen te stellen over de uitlegging van het recht van de Unie of over de geldigheid van een handeling van de Unie.

Het Gerecht is bevoegd om verzoeken om een prejudiciële beslissing te behandelen die uitsluitend betrekking hebben op 1) het gemeenschappelijk stelsel van belasting over de toegevoegde waarde, 2) accijnzen, 3) het douanewetboek, 4) de tariefindeling van goederen in de gecombineerde nomenclatuur, 5) compensatie voor en bijstand aan passagiers bij instapweigering of bij vertraging of annulering van vervoersdiensten, en 6) het systeem voor de handel in broeikasgasemissierechten. Voor alle andere verzoeken om een prejudiciële beslissing is het Hof van Justitie bevoegd.

Het Hof of het Gerecht beslecht het nationale geding niet. De nationale rechterlijke instantie dient het geding af te doen overeenkomstig de beslissing van het Hof of het Gerecht. Deze beslissing bindt op dezelfde wijze andere nationale rechterlijke instanties die kennis dienen te nemen van een soortgelijk probleem.

Voor de media bestemd niet-officieel stuk, dat het Hof van Justitie niet bindt. De uiteenzetting van de feiten en het rechtskader heeft betrekking op de relevante periode en is gebaseerd op het dossier van de zaak.

De volledige tekst van de conclusie is te vinden op de website CURIA op de dag waarop zij wordt genomen.

Contactpersoon voor de pers: Stefaan Van der Jeught ✆ (+352) 4303 2170.

Beelden zijn beschikbaar via Curia Web TV en European Broadcasting Service ✆ (+32) 2 2964106.

Field Code Changed

Volg ons!

[1] Richtlijn (EU) 2019/790 van het Europees Parlement en de Raad van 17 april 2019 inzake auteursrechten en naburige rechten in de digitale eengemaakte markt.

[2] Arrest van het Hof van 12 mei 2026, Meta Platforms Ireland (Billijke compensatie), C-797/23 (zie ook perscommuniqué nr. 69/26).

Field Code Changed